

УДК 504.03; 378.14

Н. Зварич, О. Лясота

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ

Сьогодні молодь вступає в життя в епоху не лише бурхливого розвитку науки і техніки, але й негативних наслідків науково-технічної революції та демографічного вибуху. Тривалий час людство живе в умовах, які характеризуються розвитком другої глобальної екологічної кризи, що є наслідком прогресу суспільства тотального споживання. Кожна людина, незалежно від віку, освіти, професії, політичних і релігійних переконань, матеріального стану і місця в суспільстві, причетна до проблеми погіршення стану природного середовища. З одного боку, всі відчують на собі погіршення стану довкілля, тобто погіршення умов існування, але з іншого – кожен вносить свій – менший чи більший (залежно від сфери діяльності, місця проживання та інших факторів) – внесок у процес руйнування природної гармонії. Очевидно, що недостатність екологічних знань і культури, а не злий намір, частіше всього призводить до великої шкоди як довкіллю, так і людям.

Людству потрібні нова філософія життя, висока екологічна культура й свідомість. Слід визнати, що екологічна освіта, незважаючи на її актуальність і важливість у вирішенні проблем екологічної безпеки, ще не стала пріоритетом у нашій державі.

Основними показниками екологічної культури вважають знання загальних закономірностей розвитку природи і суспільства, розуміння взаємозв'язку їх існування і того, що природа склала першооснову становлення й еволюції людства, визначення соціальної зумовленості взаємовідносин людини і природи, подолання споживацького ставлення до природи як джерела матеріальних вигод, уміння передбачити наслідки впливу діяльності людини на біосферу Землі, підпорядкування своєї діяльності вимогам раціонального природокористування, вміння зберегти сприятливі природні умови і конкретну працю.

Формування і розвиток екологічної свідомості студентів ВНЗ всіх спеціальностей є досить важливою проблемою сьогодення, що пов'язано з їх майбутньою професійною діяльністю, а також з інтеграцією в європейський простір і є одним з важливих напрямків освіти в Україні.

Екологічна освіта у вищих навчальних закладах повинна базуватись на збалансованому поєднанні біологічного, технологічного і соціологічного підходів, екологічного, соціально-економічного і соціокультурного вимірів. Вона є різноплановою і повинна охоплювати всі рівні професійної підготовки майбутніх фахівців (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр), щоб забезпечувати потреби держави у висококваліфікованих кадрах, з урахуванням специфіки діяльності ВНЗ і потреб регіонів. У всіх ВНЗ України, включаючи й технічні, гуманітарні та військові, в навчальних програмах в основному передбачені загальноосвітні курси екології.

Особливими вимогами до екологічної освіти фахівців харчових виробництв є те, що їм необхідно в своїй виробничій діяльності приділяти увагу не лише зменшенню впливу виробництва на довкілля, енерго- та ресурсозбереженню, але й забезпечувати відповідність виробленої продукції сучасним вимогам екологічної безпеки, адже від цього буде залежати здоров'я людей, що її споживають. На жаль передбачені в навчальних програмах дисципліни не забезпечують в повній мірі екологічну підготовку фахівців для харчових виробництв.